

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ
ГОСПОДАРЮВАННЯ"
для студентів спеціальності
8.03050803 "Оподаткування"
всіх форм навчання**

Харків. Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014

Затверджено на засіданні кафедри оподаткування.
Протокол № 12 від 25.03.2014 р.

Укладачі: Назаренко Г. В.
Костяна О. В.

P58 Робоча програма навчальної дисципліни "Оподаткування суб'єктів господарювання" для студентів спеціальності 8.03050803 "Оподаткування" всіх форм навчання / укл. Г. В. Назаренко, О. В. Костяна. – Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 62 с. (Укр. мов.)

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за модулями й темами. Вміщено плани лекцій, практичних та семінарських занять, матеріали для закріплення знань (самостійну роботу, контрольні запитання), критерії оцінювання знань студентів, професійні компетентності, якими повинен володіти студент після вивчення навчальної дисципліни.

Рекомендовано для студентів спеціальності 8.03050803 "Оподаткування".

Вступ

У сучасних умовах підприємства є однією з найбільш потужних рушійних сил економіки будь-якої країни. Серед факторів, які обумовлюють розвиток підприємств та підприємництва чільне місце займають умови оподаткування, адже вони визначають результати діяльності платників податків.

Податкова система України перебуває на етапі удосконалення, що передусім пов'язано із прийняттям Податкового кодексу України (та повсякчасним корегуванням його норм). Відтак в сучасних умовах господарювання одним з найбільш складних питань є оподаткування підприємницької діяльності та відображення в податковому обліку наслідків здійснення різних видів господарських операцій, які здійснюються платниками податків.

Тому навчальна дисципліна "Оподаткування суб'єктів господарювання" є важливою для підготовки магістрів за спеціальністю 8.03050803 "Оподаткування" для всіх форм навчання.

Навчальну дисципліну зараховано до групи варіативних дисциплін циклу професійно підготовки магістрів за спеціальністю "Оподаткування". Навчальна дисципліна є невід'ємною частиною циклу економічних дисциплін, необхідних робітникам бухгалтерських та податкових підрозділів підприємств незалежно від форми власності та організаційно-правової форми господарювання. Програму навчальної дисципліни розроблено у відповідності до вимог галузевого стандарту вищої освіти на базі освітньо-професійної програми підготовки магістрів за магістерськими програмами "Податкове адміністрування та контроль" та "Податкове планування та регулювання".

Мета дисципліни - формування у студентів теоретичних знань і практичних навичок оподаткування суб'єктів господарювання.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 0305 "Економіка та підприємництво"	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність 8.03050803 "Оподаткування"	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 144		Семестр	
		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3; самостійної роботи студента – 6	Освітньо-кваліфі- каційний рівень: магістр	Лекції	
		14 год	24 год
		Практичні, семінарські	
		28 год	20 год
		Самостійна робота	
		98 год	96 год
		Вид контролю	
іспит			
		4 год	4 год

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 41 %;

для заочної форми навчання – 44 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – формування у студентів теоретичних знань практичних навичок оподаткування суб'єктів господарювання.

Для досягнення мети поставлені **основні завдання, які полягають у вивченні**

механізмів оподаткування суб'єктів господарювання;
особливостей оподаткування нерезидентів;
порядку пільгового оподаткування;
специфіки оподаткування окремих видів діяльності;
оптимізації податкових зобов'язань платників податків.

"Оподаткування суб'єктів господарювання" – навчальна дисципліна, що вивчає особливості та механізми відображення у податковому обліку окремих господарських операцій суб'єктів господарювання

Об'єктом навчальної дисципліни є система фінансово-економічних правовідносин, що виникають в процесі оподаткування окремих видів операцій суб'єктів господарювання

Предметом навчальної дисципліни є теоретичні та практичні особливості оподаткування суб'єктів господарювання за галузевим підходом

З метою найкращого засвоєння навчального матеріалу дисципліни студенти повинні до його початку опанувати знання і навички в галузі загальної економічної теорії, фінансів, макроекономіки, економіки, вміти простежити вплив економічних важелів державного управління економікою на основні фінансово-економічні показники роботи підприємств та їх фінансовий стан. Вивчення дисципліни ґрунтується на знаннях з податкової системи, корпоративних фінансів, фінансового аналізу, фіскального адміністрування, податкових розрахунків і звітності, бухгалтерського обліку в управлінні підприємством, економіки підприємства. Цю дисципліну вивчають студенти, оволодівши знаннями з таких спеціальних дисциплін, як "Податкова система", "Податковий та

фінансовий облік", "Бухгалтерський облік", "Оподаткування виплат з оплати праці".

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час лекційних занять і виконуючи практичні завдання. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час семінарських занять.

Також велике значення в процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі ці види занять розроблені відповідно вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні

знати:

особливості справляння податків і зборів та контролю за повнотою і своєчасністю їх погашення;

основні проблеми оподаткування суб'єктів господарювання;

особливості податкового законодавства щодо оподаткування окремих сфер підприємницької діяльності;

методи фінансового обґрунтування податкових рішень;

механізми оптимізації податкових зобов'язань.

вміти:

використовувати методологію справляння податків і зборів та методи податкового контролю;

виконувати розрахунки сум податкових зобов'язань і податкового боргу суб'єктів господарювання;

складати та подавати податкову звітність за допомогою системи електронного документообігу;

здійснювати фінансовий аналіз і робити обґрунтовані фіскальні та економічні висновки.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійними компетентностями, що наведені в табл. 2.1.

**Професійні компетентності, які отримують студенти після
вивчення навчальної дисципліни**

Код компетентності	Назва компетентності	Складові компетентності
ОСГ* 1	Визначати податкові наслідки здійснення операцій підприємств окремих галузей економіки	Знати основні законодавчі та нормативні акти, якими регламентується питання оподаткування суб'єктів господарювання
		Володіти основними поняттями, що використовуються при оподаткуванні суб'єктів підприємництва
		Розрізняти основні види господарських операцій в податковому обліку
		Надавати характеристику суб'єктів господарських відносин
		Визначати податкові наслідки здійснення операцій промисловими підприємствами
		З'ясувати податкові наслідки здійснення операцій підприємств торговельної діяльності
		Обґрунтовувати податкові наслідки здійснення операцій будівельних організацій
		Формулювати податкові наслідки здійснення операцій сільськогосподарських виробників
		Визначати податкові наслідки здійснення операцій підприємств туристичної діяльності
		Обґрунтовувати податкові наслідки здійснення операцій з нерезидентами
		Характеризувати податкові наслідки від здійснення операцій або видів діяльності, що визнаються пільговими в податковому законодавстві
Обґрунтовувати податкові наслідки операцій фінансових установ		
ОСГ 2	Коректно відображати в податковому обліку окремі операції суб'єктів господарювання	Відображати в податковому обліку операції з основними засобами та нематеріальними активами
		Відображати в податковому обліку операції з виплат на користь фізичних осіб (за трудовими та цивільно-правовими договорами)
		Відображати в податковому обліку операції з купівлі-продажу за грошові кошти
		Відображати в податковому обліку операції з купівлі-продажу на умовах бартеру
		Відображати в податковому обліку експортно-імпорتنі операції
		Відображати в податковому обліку операції з купівлі-продажу на різних умовах (на умовах передоплати, товарного кредиту, торгівлі в розстрочку, безоплатного отримання товарів)
		Відображати в податковому обліку посередницьких операцій
		Відображати в податковому обліку операції з платниками єдиного податку
ОСГ 3	Здійснювати оптимізацію податкових зобов'язань окремих платників податків	Визначати особливості пільгового оподаткування податком на прибуток підприємств для підприємств окремих галузей
		Використовувати механізм пільгового оподаткування прибутку підприємств для оптимізації податкових зобов'язань платників податків
		Визначати особливості пільгового оподаткування ПДВ для підприємств окремих галузей
		Використовувати механізм податкових пільг з ПДВ для оптимізації податкових зобов'язань платників податків
		Визначати особливості застосування альтернативних систем оподаткування для підприємств окремих галузей

* Оподаткування суб'єктів господарювання

Структуру складових професійних компетентностей та їх формування відповідно до Національної рамки кваліфікацій України наведено в додатку А.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Оподаткування основних господарських операцій та підприємств вторинного сектору економіки

Тема 1. Макро- і мікроаспекти оподаткування суб'єктів господарювання.

1.1. Взаємозв'язок податкової політики з іншими складовими соціально-економічної політики.

Можливості (потенціал) податкового регулювання окремих напрямків макрополітики держави (структурна, амортизаційна, інвестиційна, інноваційна, цінова, регіональна, конкурентна, екологічна, бюджетна, зовнішньоекономічна, антициклічна), що формують умови функціонування суб'єктів господарювання.

1.2. Поняття господарської та підприємницької діяльності.

Законодавче регулювання господарської підприємницької діяльності. Співвідношення господарської та підприємницької діяльності. Види підприємств за Господарським кодексом України.

1.3. Визначення та класифікація суб'єктів підприємницької діяльності.

Суб'єкти підприємницької діяльності: визначення, класифікація.

Відокремлені підрозділи суб'єктів підприємницької діяльності як платники податків і зборів.

Тема 2. Оподаткування промислових підприємств.

2.1. Вплив податків на результати діяльності промислових підприємств та їх фінансову стійкість.

Податкові фактори стійкого розвитку промислових підприємств (рівень податкового навантаження, стабільність податкового законодавства, структура податкових платежів підприємства, амортизаційна політика, тривалість податкового періоду, процедура обчислення та

сплати податку, а також організація податкового обліку на підприємстві). Механізму впливу цих факторів на діяльність суб'єктів господарювання. Специфіка прояву цих податкових факторів в мовах економічної кризи.

2.2. Особливості оподаткування промислових підприємств.

Особливості оподаткування промислових підприємств. Формування податкової собівартості продукції. Оподаткування операцій з переробки давальницької сировини.

2.3. Основні види податків, що справляються з промислових підприємств.

Характеристика основних видів податкових платежів, що сплачуються промисловими підприємствами.

2.4. Податкові наслідки здійснення операцій з основними засобами та нематеріальними активами.

Визначення та класифікація основних засобів. Оподаткування операцій з придбання основних засобів: закупівля за кошти, на умовах бартеру, безоплатної передачі на баланс підприємства. Внесення основних засобів в статутний фонд суб'єкта підприємницької діяльності. Придбання невиробничих основних засобів. Самостійне виготовлення основних засобів. Амортизація основних засобів.

2.5. Особливості оподаткування виплат фізичним особам згідно з трудовими договорами та договорами цивільно-правового характеру.

Витрати на оплату праці, їх склад та особливості віднесення до валових витрат. Оподаткування виплат в негрошовій формі. Внески на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Суб'єкти підприємницької діяльності як податкові агенти за податком з доходів фізичних осіб. Особливості оподаткування та справляння внесків з винагород за цивільно-правовими угодами. Особливості відображення в обліку доходів фізичних осіб від підприємницької діяльності. Відображення в обліку витрат на відрядження.

Тема 3. Механізм оподаткування торговельної діяльності.

3.1. Податкові наслідки операцій з купівлі-поставки товарів (робіт, послуг) за грошові кошти.

Податкові наслідки операцій з продажу (поставки) товарів. Види податків, за якими виникають зобов'язання при здійсненні операцій з купівлі-поставки товарів (робіт, послуг) за грошові кошти.

3.2. Формування податкових зобов'язань з податку на прибуток та ПДВ при здійсненні експортних та імпорتنих операцій.

Експорт товарів, робіт, послуг: формування доходів та застосування нульової ставки ПДВ. Експортне відшкодування ПДВ. Імпорт: особливості визначення витрат, податкового зобов'язання та податкового кредиту з ПДВ, сум мита, акцизного збору та інших податків і зборів. Оподаткування у випадку закупівлі в офшорних зонах.

3.3. Податкові наслідки з податку на прибуток та ПДВ при здійсненні операцій купівлі-продажу на різних умовах

Формування витрат та податкового кредиту з ПДВ при закупівлі товарів, робіт, послуг на умовах передоплати, відстрочення платежу, товарного кредиту. Безкоштовне отримання товарів, робіт, послуг. Оподаткування бартерних операцій. Податкові наслідки зовнішньоекономічного бартеру.

3.4. Особливості податкового обліку посередницьких операцій

Види посередницьких операцій. Зміст та класифікація посередницьких операцій. Оподаткування торгових операцій з різними умовами оплати та різними контрагентами. Договори комісії, доручення, агентські угоди, інші посередницькі договори. Особливості формування податкових доходів та витрат, податкових зобов'язань та податкового кредиту з ПДВ у продавця та в посередника. Зовнішньоекономічні посередницькі операції.

3.5. Особливості податкового обліку операцій з платниками єдиного податку.

Законодавчі обмеження щодо провадження діяльності з платниками єдиного податку. Особливості податкового обліку з податку на прибуток при здійсненні операцій з платниками єдиного податку. Податковий облік з ПДВ при здійсненні операцій з платниками єдиного податку.

Тема 4. Особливості оподаткування будівельних організацій.

4.1. Особливості оподаткування податком на прибуток будівельних організацій.

Особливості визначення доходів будівельних організацій, особливості визначення собівартості та інших витрат будівельними орга-

нізаціями, Особливості нарахування амортизації будівельними організаціями.

4.2. Особливості оподаткування ПДВ будівельних організацій.

Реєстрація платниками ПДВ будівельних організацій. Особливості визначення дати нарахування податкового кредиту та податкових зобов'язань з ПДВ при купівлі-продажу майнових прав і передача нерухомості, при отримання завдатку.

4.3. Особливості оподаткування будівельних організацій іншими податками.

Оподаткування єдиним податком будівельних організацій, оподаткування будівельних організацій платою за землю, оподаткування будівельних організацій ресурсними податком.

4.4. Оподаткування будівельних підприємств з іноземними інвестиціями.

Податковий облік з податку на прибуток та ПДВ щодо будівельних підприємств з іноземними інвестиціями.

Тема 5. Специфіка оподаткування сільськогосподарських виробників.

5.1. Оподаткування сільськогосподарських виробників на загальній системі оподаткування.

Особливості оподаткування податком на прибуток сільськогосподарських виробників. Особливості оподаткування ПДВ сільськогосподарських виробників. Пільги в оподаткуванні сільськогосподарських виробників.

5.2. Особливості оподаткування сільськогосподарських виробників із застосування альтернативних систем оподаткування.

Особливості переходу до сплати фіксованого сільськогосподарського податку. Особливості сплати інших податків та зборів при сплаті фіксованого сільськогосподарського податку. Особливості обчислення та сплати фіксованого сільськогосподарського податку. Особливості сплати єдиного податку сільськогосподарськими виробниками. Спеціальний режим оподаткування з ПДВ.

Змістовий модуль 2.

Оподаткування підприємств третинного сектору економіки та окремих господарських операцій та видів діяльності

Тема 6. Оподаткування туристичної діяльності.

6.1. Загальні принципи та види оподаткування туристичної діяльності.

Визначення туристичної діяльності, ліцензування туристичної діяльності. Види договорів, що регулюють надання туристичних послуг та особливості податкових наслідків угод. Загальні принципи оподаткування туристичних послуг.

6.2. Особливості обліку податку на додану вартість.

Особливості обліку ПДВ у туристичних агентствах залежно від: характеру послуги, що надається. Спеціальний порядок збільшення податкових зобов'язань і податкового кредиту щодо посередницьких операцій у туристичній галузі. Особливості застосування 0-вої ставки ПДВ.

6.3. Облік податку на прибуток у туристичній діяльності.

Податковий облік посередницької винагороди та транзитних сум, що надходять у зв'язку з посередницькими договорами щодо надання туристичних послуг. Особливості формування витрат суб'єктів туристичної діяльності.

Тема 7. Справляння податків і зборів фінансовими установами

7.1. Податковий облік та особливості оподаткування прибутку банків.

Загальна характеристика банків. Облік доходів і витрат банку. Дата визначення доходу від кредитно-депозитних операцій. Особливості визначення доходів банків.

7.2. Особливості оподаткування окремих фінансових операцій.

Особливості оподаткування дивідендів. Податковий облік фінансових кредитів. Оподаткування операцій з цінними паперами. Податкові наслідки операцій з борговими вимогами та зобов'язаннями. Податковий облік операцій з купівлі-продажу іноземної валюти.

7.3. Оподаткування страхової діяльності.

Загальна характеристика страхової діяльності. Основні податкові показники від провадження страхової діяльності. Особливості оподаткування страховика.

Тема 8. Особливості оподаткування нерезидентів.

8.1. Визначення понятійного апарату.

Визначення категорії нерезидент відповідно до вітчизняного законодавства. Визначення категорії постійне представництво нерезидента. Визначення, що відноситься та не відноситься до категорії постійні представництва нерезидентів.

8.2. Порядок оподаткування доходів нерезидента.

Види доходів, отриманих нерезидентом із джерелом їх походження з України. Порядок оподаткування доходів нерезидентів, із джерелом їх походження з України. Винятки із правил оподаткування доходів нерезидентів. Доходи нерезидента, що не підлягають оподаткуванню. Особливості оподаткування доходів за міжнародними договорами.

8.3. Порядок оподаткування постійних представництв.

Податок на прибуток нерезидента, який здійснює діяльність на території України через постійне представництво. Загальний порядок розрахунку оподатковуваного прибутку постійного представництва. Ставки податку.

Тема 9. Пільгове оподаткування окремих видів діяльності.

9.1. Оподаткування неприбуткових установ та організацій.

Поняття неприбуткових установ та організацій. Особливості податкового обліку з податку на прибуток операцій, здійснюваних неприбутковими підприємствами та організаціями. Особливості податкового обліку з ПДВ операцій, здійснюваних неприбутковими підприємствами та організаціями.

9.2. Особливості оподаткування прибутку підприємств, отриманого у зв'язку із впровадженням енергоефективних технологій.

Податкові пільги з податку на прибуток, що застосовуються щодо платинків, які впроваджують енергоефективні технології.

9.3. Оподаткування підприємств та організацій громадських організацій інвалідів.

Підприємства та організації громадських організацій інвалідів – сутність та зміст. Особливості оподаткування податком на прибуток підприємств та організацій громадських організацій інвалідів. Податковий облік з ПДВ підприємств та організацій громадських організацій інвалідів.

9.4. Оподаткування виробників та постачальників соціально значимих товарів та послуг.

Податкові пільги щодо операцій з вироблення та постачання такої продукції як: дитяча продукція та послуги, заходи з подолання наслідків Чорнобильської катастрофи, освітні послуги, послуги для інвалідів, послуги з охорони здоров'я, послуги з перевезення пасажирів тощо.

9.5. Пільгове оподаткування видавничої діяльності.

Особливості податкового режиму для підприємств видавничої діяльності.

9.6. Пільговий режим для окремих видів діяльності.

Тимчасовий пільговий режим, встановлений для таких суб'єктів як виробники альтернативних видів палива, діяльності з видобування та використання газу (метану) вугільних родовищ, готельних послуг, легкої промисловості, галузі електроенергетики, суднобудівної промисловості, літакобудівної промисловості, машинобудування для агропромислового комплексу, суб'єктів кінематографії.

Тема 10. Оптимізація податкових зобов'язань суб'єктів господарювання в Україні.

10.1. Теоретичні засади оптимізації оподаткування.

Поняття і сутність оптимізації оподаткування. Принципи оптимізації оподаткування на підприємстві. Податковий менеджмент на підприємстві.

10.2. Податкове планування як основа оптимізації оподаткування.

Сутність та етапи податкового планування. Методи та види податкового планування. Система податкового планування та прогнозування на підприємстві. Ризики у податковому плануванні.

10.2 Шляхи оптимізації оподаткування на підприємстві.

Основні напрями оптимізації оподаткування на підприємстві. Критерій оптимальності відносно обсягу податкових зобов'язань підприємств. Типові схеми податкового планування.

4. Структура навчальної дисципліни

Із самого початку вивчення навчальної дисципліни кожен студент має бути ознайомлений як з робочою програмою навчальної дисципліни і формами організації навчання, так і зі структурою, змістом та обсягом кожного з її навчальних модулів, а також з усіма видами контролю та методикою оцінювання сформованих професійних компетентностей.

Вивчення студентом навчальної дисципліни відбувається шляхом послідовного і ґрунтовного опрацювання навчальних модулів. Навчальний модуль – це окремий, відносно самостійний блок дисципліни, який логічно об'єднує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом та взаємозв'язками. Тематичний план дисципліни складається з двох змістових модулів (табл. 4.1).

Таблиця 4.1

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

1	Кількість годин										
	денна форма					заочна форма					
	усього	у тому числі				самостійна робота	усього	у тому числі			
		лекційні	Практичні та семінарські	проведення підсумкового контролю	підготовка до занять			лекційні	Практичні та семінарські	проведення підсумкового контролю	підготовка до занять
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
Змістовий модуль 1.											
Оподаткування основних господарських операцій та підприємств вторинного сектору економіки											
Тема 1. Макро- і мікроаспекти оподаткування суб'єктів господарювання	14	1	3	–	10	13	2	2	–	9	

Закінчення табл. 4.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Тема 2. Оподаткування промислових підприємств	13	1	3	–	9	12	2	2	–	8
Тема 3. Механізм оподаткування торговельної діяльності	14	2	3	–	9	13	3	2	–	8
Тема 4. Особливості оподаткування будівельних організацій	12	1	2	–	9	13	2	2	–	9
Тема 5. Специфіка оподаткування сільськогосподарських виробників	14	2	3	–	9	14	3	2	–	9
Разом за змістовим модулем 1	67	7	14	0	46	65	12	10	0	43
Змістовий модуль 2. Оподаткування підприємств третинного сектору економіки та окремих господарських операцій та видів діяльності										
Тема 6. Оподаткування туристичної діяльності	11	1	2	–	8	12	2	2	–	8
Тема 7. Справляння податків і зборів фінансовими установами	14	2	3	–	9	13	2	2	–	9
Тема 8. Особливості оподаткування нерезидентів	14	2	3	–	9	14	3	2	–	9
Тема 9. Пільгове оподаткування окремих видів діяльності	12	1	3	–	8	12	2	2	–	8
Тема 10. Оптимізація податкових зобов'язань суб'єктів господарювання в Україні	12	1	3	–	8	14	3	2	–	9
Разом за змістовим модулем 2	63	7	14	0	42	65	12	10	0	43
Підготовка до екзамену	10				10	10			0	10
Передекзаменаційні консультації	2			2		2			2	
Екзамен	2			2		2			2	
Усього годин за модулем	144	14	28	4	98	144	24	20	4	96

5. Теми та плани семінарських занять

Семінарське заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені доповіді та презентації з окреслених питань (табл. 5.1), їх виступи, активність у дискусії, вміння формулювати і відстоювати свою позицію. Підсумкові бали за кожне семінарське заняття виставляються у журнал. Отримані студентом бали за окремі семінарські заняття враховуються в процесі накопичення підсумкових балів з даної навчальної дисципліни.

Таблиця 5.1

Плани семінарських занять

Назва теми	Програмні питання	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовий модуль 1			
Оподаткування основних господарських операцій та підприємств вторинного сектору економіки			
Тема 1. Макро- і мікроаспекти оподаткування суб'єктів господарювання	<p><i>Тема семінарського заняття</i> "Спеціальна термінологія оподаткування суб'єктів підприємництва":</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття господарської та підприємницької діяльності. 2. Визначення та класифікація суб'єктів підприємницької діяльності. 3. Поняття і терміни, що використовують в оподаткуванні суб'єктів підприємницької діяльності. 4. Особливості законодавчого визначення господарських операцій в оподаткуванні 	2	Основна: [1; 2; 6; 5; 10 – 16]; додаткова: [24 – 26]; інформаційні ресурси: [37; 68; 73; 78; 81]
Тема 2. Оподаткування промислових підприємств	<p><i>Тема семінарського заняття</i> "Специфіка оподаткування промислових підприємств":</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні засади оподаткування промислових підприємств. 2. Особливості оподаткування окремих операцій промислових підприємств. 3. Особливості оподаткування операцій з основними засобами 	2	основна: [1; 2; 5; 6; 8; 9; 11; 13; 15; 16]; додаткова: [18; 23 – 26]; інформаційні ресурси: [30; 39; 41 – 43; 49; 50; 57; 74; 76; 77; 86; 87; 82]

1	2		4
Тема 3. Механізм оподаткування торговельної діяльності	<p><i>Тема семінарського заняття "Оподаткування операцій з реалізації та придбання товарів, робіт, послуг"</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Податкові наслідки операцій з поставки товарів (робіт, послуг) за грошові кошти. 2. Формування податкових зобов'язань з податку на прибуток та ПДВ при експорті товарів (робіт, послуг). 3. Особливості оподаткування імпорتنих операцій. 4. Податкові наслідки з податку на прибуток та ПДВ при здійсненні операцій купівлі-продажу на різних умовах. 5. Бартерні операції, особливості оподаткування. 6. Оподаткування операцій з пов'язаними особами. 7. Особливості податкового обліку посередницьких операцій. 8. Особливості обліку операцій з фізичними особами-підприємцями 	2	<p>основна: [1; 2; 5 – 7; 10; 11; 13; 15; 16]; додаткова: [18; 19; 23 – 25]; інформаційні ресурси: [36; 39; 41 – 43; 53; 54; 57; 62; 64; 73; 83; 88]</p>
Тема 4. Особливості оподаткування будівельних організацій	<p><i>Тема семінарського заняття "Оподаткування будівельних організацій"</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості оподаткування податком на прибуток будівельних організацій. 2. Оподаткування ПДВ будівельних організацій. 3. Оподаткування будівельних організацій іншими податками. 4. Оподаткування будівельних підприємств з іноземними інвестиціями 	2	<p>основна: [2; 5 – 7; 9 – 11; 13; 15; 16]; додаткова: [18; 21; 23 – 25]; інформаційні ресурси: [35 – 37; 39; 43; 56; 69; 73; 84; 83; 88]</p>
Змістовий модуль 2. Оподаткування підприємств третинного сектору економіки та окремих господарських операцій та видів діяльності			
Тема 7. Справляння податків і зборів фінансовими установами	<p><i>Тема семінарського заняття "Оподаткування фінансових операцій"</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості оподаткування фінансових кредитів та фінансової допомоги. 2. Оподаткування страхової діяльності 	2	<p>основна: [1; 2; 5 – 8; 11 – 16]; додаткова: [18; 24 – 28]; інформаційні ресурси: [32; 35; 37; 38; 41; 44; 47; 60 – 62, 72; 74; 75]</p>

1	2		4
	3. Оподаткування операцій з цінними паперами. 4. Оподаткування дивідендів. 5. Оподаткування операцій з розрахунками в іноземній валюті. 6. Оподаткування операцій з борговими вимогами та зобов'язаннями		
Тема 10. Оптимізація податкових зобов'язань суб'єктів господарювання в Україні	<i>Тема семінарського заняття</i> <i>"Податкове планування в системі податкового обліку підприємства"</i> 1. Причини використання податкового планування. 2. Способи ухилення від оподаткування	2	основна: [1 – 7; 11 – 13; 15; 16]; додаткова: [18; 19; 22; 24 –]; інформаційні ресурси: [29; 34; 36; 37; 40; 45; 49; 79; 85; 87]
Усього годин		10	

6. Теми практичних занять

Практичне заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни і формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом сформульованих завдань. Проведення таких занять ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різного рівня складності для розв'язування їх на занятті. Воно включає проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування завдань із їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання (табл. 6.1).

Перелік тем практичних занять

Назва змістового модуля	Теми практичних занять (за модулями)	Кількість годин	Література
<i>Змістовий модуль 1.</i> Оподаткування основних господарських операцій та підприємств вторинного сектору економіки	Розрахунок звичайної ціни товару	2	основна: [1; 2; 5; 6; 1 – 16]; додаткова: [24 – 26]; інформаційні ресурси: [37; 68; 73; 78; 81]
	Розрахунок податкових зобов'язань сільськогосподарських підприємств	2	основна: [1; 2; 5 – 7; 10 – 15]; додаткова: [18; 24 – 26]; інформаційні ресурси: [40; 43; 48; 64; 73; 78; 80; 88]
	Визначення податкових наслідків з податку на прибуток та ПДВ при здійсненні операцій купівлі-продажу на різних умовах (розстрочення та відстрочення платежу, товарного кредиту)	2	основна: [1; 2; 5 – 7; 10; 11; 13; 15; 16]; додаткова: [18; 19; 23 – 25]; інформаційні ресурси: [36; 39; 41 – 43; 53; 54; 57; 62; 64; 73; 83; 88]
	Визначення податкових наслідків операцій з основними засобами	2	основна: [1; 2; 5; 6; 8; 9; 11; 13; 15; 16]; додаткова: [18; 23 – 26]; інформаційні ресурси: [30; 39; 41 – 43; 49; 50; 57; 74; 76; 82; 86; 87]
<i>Змістовий модуль 2.</i> Оподаткування підприємств третинного сектору економіки та окремих господарських операцій та видів діяльності	Визначення податкових наслідків операцій з нерезидентами	2	основна: [1 – 7; 12 – 16]; додаткова: [18; 19; 22; 24 – 26]; інформаційні ресурси: [29; 34; 36; 39; 43; 60; 68; 73]
	Визначення податкових наслідків операцій суб'єктів туристичної діяльності	2	основна: [1; 3; 6 – 8; 11 – 16]; додаткова: [17 – 19; 25; 26]; інформаційні ресурси: [37; 43; 53; 61; 63; 67; 71; 73; 83]
	Застосування податкових пільг	2	основна: [1 – 4; 6; 11 – 16]; додаткова: [18; 19; 22; 24 – 26]; інформаційні ресурси: [34; 37; 39; 43; 60; 68; 73; 78; 81]
	Визначення наслідків з податку на прибуток при нарахуванні та виплаті дивідендів	2	основна: [1; 6; 8; 11 – 16]; додаткова: [18; 24 – 28]; інформаційні ресурси: [32; 38; 41; 44; 47; 60 – 62; 72; 75]
	Визначення наслідків здійснення оптимізації податкових платежів	2	основна: [1 – 7; 11 – 13; 15; 16]; додаткова: [18; 19; 22; 24 – 26]; інформаційні ресурси: [29; 34; 36; 37; 40; 45; 49; 79; 85; 87]
Разом годин за змістовими модулями		18	

6.1. Приклади типових практичних завдань за темами

Змістовий модуль 1.

Оподаткування основних господарських операцій та підприємств вторинного сектору економіки

Тема 2. Оподаткування промислових підприємств

Рівень 1. Обґрунтуйте, чи включається до витрат платника податку, які враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування, виплата матеріальної допомоги фізичній особі, що перебуває у трудових відносинах з платником податку?

Рівень 2. У першому кварталі 2013 р. підприємство (платник податку на прибуток і ПДВ на загальних умовах) побудувало підрядним способом теплицю для вирощування овочів. При цьому здійснено такі витрати: будівельні матеріали – 100000 грн; паливно-мастильні матеріали – 5000 грн; інші матеріали – 7000 грн; електроенергія, газ, вода – 4000 грн; оренда будівельної техніки – 20000 грн; послуги допоміжного виробництва – 5000 грн; заробітна плата працівників, зайнятих на будівництві – 40000 грн, соціальні нарахування – 16000 грн; амортизація об'єктів основних засобів, які використовуються на будівництві – 8000 грн. Теплицю побудували та ввели в експлуатацію згідно Акту приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів. Обґрунтуйте, які наслідки з податку на прибуток обумовить ця операція в податковому обліку?

Рівень 3. Підприємство в лютому 2013 року продає будівлю непов'язаній особі за договірною вартістю 240000 грн (у тому числі ПДВ – 40000 грн). Первісна вартість будівлі становить 488000 грн, знос на момент продажу в бухгалтерському та податковому обліку становить 320000 грн. Витрати підприємства по оформленню документів на продаж будівлі склали 1800 грн. Як цю операцію слід відобразити в податковому обліку продавця?

Тема 3. Механізм оподаткування торговельної діяльності

Рівень 1. Обґрунтуйте, як у податковому обліку неприбуткової організації відображаються операції з безоплатної передачі (дарування) майна?

Рівень 2. Підприємство-комісіонер отримує від комітента гривні для придбання у нерезидента партії товару. Як відобразити таку посередницьку операцію у податковому обліку?

Рівень 3. Між підприємством "А" і підприємством "Б" укладено бартерний договір на суму 6000 грн (з ПДВ). Підприємство "Альфа" відвантажило підприємству "Бета" партію товару, звичайна ціна якого – 4500 грн (з ПДВ). Собівартість придбаного та реалізованого товару – 5220 грн з ПДВ.

Підприємство "Бета" відвантажило підприємству "Альфа" товар, звичайна ціна якого – 7500 грн (з ПДВ). Собівартість придбаного та реалізованого товару – 5700 грн з ПДВ. Умовами бартерного договору передбачено, що перехід права власності на товари відбувається в момент їх передачі приймаючій стороні.

7. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Мета СРС – засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студентів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів денної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 29 % (42 години) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (144 години). У ході самостійної роботи студент має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної професійної підготовки. СРС включає: опрацювання лекційного матеріалу; опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів та понять за темами дисципліни; підготовку до практичних, семінарських, лабораторних занять; підготовку до виступу на семінарських заняттях; поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань; виконання індивідуальних завдань (вирішення розрахункових індивідуальних та комплексних завдань) за вивченою темою; написання есе за заданою проблематикою; пошук (підбір) та огляд літературних

джерел за заданою проблематикою дисципліни; аналітичний розгляд наукової публікації; контрольну перевірку студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики; підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю; підготовку до модульного контролю (колоквіуму); систематизацію вивченого матеріалу з метою підготовки до семестрового екзамену.

Необхідним елементом успішного засвоєння матеріалу навчальної дисципліни є самостійна робота студентів з вітчизняною та закордонною спеціальною економічною літературою, нормативними актами з питань державного регулювання економіки, статистичними матеріалами. Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань з навчальної дисципліни, наведені в табл. 7.1.

Таблиця 7.1

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Кількість годин	Форми контролю СРС	Література
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1.				
Оподаткування основних господарських операцій та підприємств вторинного сектору економіки				
Тема 1. Макро- і мікроаспекти оподаткування суб'єктів господарювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми "Співвідношення господарської та підприємницької діяльності"	10	Експрес-опитування	основна: [1; 2; 6; 5; 10 – 14; 16]; додаткова: [24 – 26]; інформаційні ресурси: [37; 68; 73; 78; 81]
Тема 2. Оподаткування промислових підприємств	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Підготовка до контрольної роботи за темами 1 і 2. Виконання індивідуального завдання "Прийняття господарських рішень з використанням методу аналізу ієрархії"	9	Експрес-опитування	основна: [1; 2; 5; 6; 8; 9; 11; 13; 15; 16]; додаткова: [18; 23 – 26]; інформаційні ресурси: [30; 39; 41 – 43; 49; 50; 57; 74; 76; 77; 82; 86; 87]

Продовження табл. 8.1

1	2	3	4	5
Тема 3. Механізм оподаткування торговельної діяльності	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, підготовка до контрольної роботи. Виконання індивідуальних завдань "Податкові наслідки зовнішньоекономічних операцій", "Відображення в обліку наслідків придбання товарів на умовах розстрочки та товарного кредиту", "Наслідки торгівлі на умовах комісії"	9	Письмова контрольна робота за темами 1 і 2. Захист індивідуального завдання	основна: [1; 2; 5 – 7; 10; 11; 13; 15; 16]; додаткова: [18; 19; 23 – 25]; інформаційні ресурси: [36; 39; 41 – 43; 53; 54; 62; 57; 64; 73; 83; 88]
Тема 4. Особливості оподаткування будівельних організацій	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; огляд теоретичного матеріалу з теми "Особливості оподаткування ПДВ та податком на прибуток будівельних організацій"	9	Експрес-опитування Тестування	основна: [2; 5 – 7; 9 – 11; 13; 15; 16]; додаткова: [18; 21; 23 – 25]; інформаційні ресурси: [35 – 37; 39; 43; 56; 69; 73; 83; 84; 88]
Тема 5. Специфіка оподаткування сільськогосподарських виробників	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, підготовка до контрольної роботи. Виконання завдань: "Розрахунок податкових зобов'язань за фіксованим сільськогосподарським податком"	9	Письмова контрольна робота за темами 3 і 4.	основна: [1; 2; 5 – 7; 10; 11; 13; 15; 16]; додаткова: [18; 19; 23 – 25]; інформаційні ресурси: [36; 39; 41 – 43; 53; 54; 57; 62; 64; 73; 83; 88]
Усього за змістовим модулем 1		46		
Змістовий модуль 2.				
Оподаткування підприємств третинного сектору економіки та окремих господарських операцій та видів діяльності				
1	2	3	4	5
Тема 6. Оподаткування туристичної діяльності	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Виконання індивідуальних завдань: "Особливості оподаткування суб'єктів туристичної діяльності в Україні"	8	Презентація результатів Експрес-опитування	основна: [2 – 6; 8; 10; 11; 14 – 16]; додаткова: [17 – 19; 25; 26]; інформаційні ресурси: [36; 39; 43; 49; 54; 55; 63; 70; 79]

Закінчення табл. 8.1

1	2	3	4	5
Тема 7. Справляння податків і зборів фінансовими установами	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання індивідуального завдання "Оподаткування операцій з цінними паперами", вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	9	Презентація результатів	основна: [1; 3; 6 – 8; 11 – 16]; додаткова: [17 – 19; 25; 26]; інформаційні ресурси: [37; 43; 53; 61; 63; 67; 71; 83; 73]
Тема 8. Особливості оподаткування нерезидентів	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, підготовка до контрольної роботи. Виконання індивідуального завдання "Оподаткування постійних представництв нерезидента"	9	Письмова контрольна робота за темами 5, 6 і 7	основна: [1 – 7; 12 – 15]; додаткова: [18; 19; 22; 24 – 26]; інформаційні ресурси: [29; 34; 36; 39; 43; 60; 68; 73]
Тема 9. Пільгове оподаткування окремих видів діяльності	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	8	Експрес-опитування Тестування	основна: [1 – 4; 6; 11 – 16]; додаткова: [18; 19; 22; 24 – 26], інформаційні ресурси: [34; 37; 39; 43; 60; 68; 73; 78; 81]
Тема 10. Оптимізація податкових зобов'язань суб'єктів господарювання в Україні	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, підготовка до контрольної роботи. Виконання індивідуального завдання "Податкове планування на підприємстві"	8	Письмова контрольна робота за темами 8, 9 і 10	основна: [1 – 7; 11 – 13; 15; 16]; додаткова: [18; 19; 22; 24 – 26]; інформаційні ресурси: [29; 34; 36; 37; 40; 45; 49; 79; 85; 87]
Усього за змістовим модулем 2		42		
Підготовка до екзамену		10		
Екзамен		4		
Усього за модулем		102		

8. Контрольні запитання для самодіагностики

Тема 1. Макро- і мікроаспекти оподаткування суб'єктів господарювання.

1. Визначте сутність податкової політики держави.
2. Визначте місце оподаткування в реалізації державної соціально-економічної політики.

3. Обґрунтуйте взаємозв'язок податкової та структурної політики держави.
4. Яка роль оподаткування у вирішенні завдань амортизаційної політики?
5. Як пов'язані податкова та бюджетна політика держави?
6. За допомогою яких засобів оподаткування реалізуються цілей інвестиційної політики держави?
7. Назвіть інструменти податкового регулювання інноваційної діяльності.
8. Обґрунтуйте напрями податкового регулювання зовнішньоекономічної діяльності?
9. Як пов'язані екологічна та податкова політика держави?
10. Яка роль податків у вирішенні завдань анти циклічного регулювання?
11. Які загрози несе оподаткування щодо здорової "конкуренції на ринку"?
12. Поняття та співвідношення понять господарська та підприємницька діяльність.
13. Законодавче регулювання підприємницької діяльності.
14. Поняття юридичних осіб.
15. Підприємство і підприємництво: визначення та співвідношення понять.
16. Види підприємств за Господарським кодексом України
17. Поняття та ознаки суб'єкта підприємницької діяльності.
18. Класифікація суб'єктів підприємницької діяльності.
19. Особливості оподаткування фізичних осіб-суб'єктів підприємницької діяльності.
20. Відокремлені підрозділи суб'єктів підприємницької діяльності як платники податків і зборів.
21. Наведіть визначення основних понять і термінів, що використовуються в оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності (матеріальні активи, товари, роботи, послуги, основні засоби, дивіденди, звичайні ціни, пов'язані особи та ін.).
22. Яка сфера застосування звичайних цін в оподаткуванні.
23. Законодавчі визначення окремих господарських операцій в цілях оподаткування (бартер, продаж на умовах комісії, доручення, консигнації, товарний та фінансовий кредит, продаж в розстрочку, лізингові (орендні) операції, факторинг, фінансова допомога на зворотній основі та ін.).

Тема 2. Оподаткування промислових підприємств

24. Назвіть основні особливості податкового обліку операцій, що здійснюються промисловими підприємствами.

25. Назвіть податкові фактори, що визначають стійкість функціонування промислових підприємств.

26. Які податкові наслідки операцій з давальницькою сировиною?

27. Обґрунтуйте порядок формування податкової собівартості промислової продукції.

28. Охарактеризуйте основні види податків, що справляються з промислових підприємств.

29. Визначення та класифікація основних засобів.

30. Оподаткування операцій з придбання основних засобів на різних умовах.

31. Амортизація основних засобів.

32. Податкові наслідки здійснення операцій оперативного та фінансового лізингу.

33. Ремонт та інші поліпшення основних засобів: формування витрат, амортизація. Особливості оподаткування при поліпшенні орендованих основних засобів.

34. Особливості оподаткування при відчуженні основних засобів.

35. Витрати на оплату праці, їх склад та особливості віднесення до витрат.

36. Суб'єкти підприємницької діяльності як податкові агенти за податком з доходів фізичних осіб.

37. Оподаткування винагород за цивільно–правовими угодами.

38. Оподаткування доходів фізичних осіб від підприємницької діяльності.

39. Особливості оподаткування витрат на відрядження.

Тема 3. Механізм оподаткування торговельної діяльності

40. Податкові наслідки операцій з продажу (поставки) товарів.

41. Податкові наслідки експортних операцій.

42. Експортне відшкодування ПДВ.

43. Податкові наслідки імпорتنих операцій.

44. Оподаткування у випадку закупівлі товарів в офшорних зонах.

45. Формування витрат та податкового кредиту з ПДВ при закупівлі товарів, робіт, послуг на умовах передоплати, відстрочення платежу, товарного кредиту.

46. Податкові наслідки безкоштовного отримання товарів, робіт, послуг.

47. Податкові наслідки закупівлі товарів (робіт, послуг) у "нестандартних" платників.

48. Оподаткування бартерних операцій.

49. Податкові наслідки зовнішньоекономічного бартеру.

50. Особливості формування податкових доходів та витрат, податкових зобов'язань та податкового кредиту з ПДВ при здійсненні посередницьких операцій.

51. Податкові наслідки операцій з фізичними особами – суб'єктами підприємницької діяльності.

Тема 4. Особливості оподаткування будівельних організацій.

52. Особливості формування податкових доходів та витрат, податкових зобов'язань та податкового кредиту з ПДВ будівельними організаціями

53. Порядок визначення доходів будівельних організацій

54. Визначення собівартості та інших витрат будівельними організаціями

55. Нарахування амортизації будівельними організаціями

56. Визначення дати нарахування податкового кредиту та податкових зобов'язань з ПДВ при купівлі-продажу майнових прав і передача нерухомості, при отримання завдатку

57. Оподаткування єдиним податком будівельних організацій

58. Оподаткування будівельних організацій ресурсними податком

59. Податковий облік з податку на прибуток та ПДВ щодо будівельних підприємств з іноземними інвестиціями

Тема 5. Специфіка оподаткування сільськогосподарських виробників.

60. Оподаткування податком на прибуток сільськогосподарських виробників.

61. Особливості оподаткування ПДВ сільськогосподарських виробників.

62. Пільги в оподаткуванні сільськогосподарських виробників

63. Перехід до сплати фіксованого сільськогосподарського податку

64. Порядок обчислення та сплати інших податків та зборів при сплаті фіксованого сільськогосподарського податку.

65. Порядок обчислення та сплати фіксованого сільськогосподарського податку

66. Особливості сплати єдиного податку сільськогосподарськими виробниками. Спеціальний режим оподаткування з ПДВ.

Тема 6. Оподаткування туристичної діяльності.

67. Визначення туристичної діяльності.

68. Ліцензування туристичної діяльності.

69. Види договорів, що регулюють надання туристичних послуг та особливості податкових наслідків угод.

70. Загальні принципи оподаткування туристичних послуг

71. Особливості обліку ПДВ у туристичних агентствах залежно від: характеру послуги, що надається.

72. Спеціальний порядок збільшення податкових зобов'язань і податкового кредиту щодо посередницьких операцій у туристичній галузі.

73. Особливості застосування 0-вої ставки ПДВ.

74. Податковий облік посередницької винагороди та транзитних сум, що надходять у зв'язку з посередницькими договорами щодо надання туристичних послуг.

75. Особливості формування витрат суб'єктів туристичної діяльності.

Тема 7. Справляння податків і зборів фінансовими установами

76. Загальна характеристика банків.

77. Облік доходів і витрат банку.

78. Дата визначення доходу від кредитно-депозитних операцій.

79. Особливості визначення доходів банків

80. Особливості оподаткування дивідендів.

81. Податковий облік фінансових кредитів. Оподаткування операцій з цінними паперами.

82. Податкові наслідки операцій з борговими вимогами та зобов'язаннями.

83. Податковий облік операцій з купівлі-продажу іноземної валюти

84. Загальна характеристика страхової діяльності.

85. Основні податкові показники від провадження страхової діяльності.

86. Особливості оподаткування страховика.

Тема 8. Особливості оподаткування нерезидентів.

87. Визначення категорії нерезидент відповідно до вітчизняного законодавства.

88. Визначення категорії постійне представництво нерезидента.

89. Визначення, що відноситься та не відноситься до категорії постійні представництва нерезидентів.

90. Види доходів, отриманих нерезидентом із джерелом їх походження з України.

91. Порядок оподаткування доходів нерезидентів, із джерелом їх походження з України.

92. Винятки із правил оподаткування доходів нерезидентів.

93. Доходи нерезидента, що не підлягають оподаткуванню.

94. Особливості оподаткування доходів за міжнародними договорами.

95. Податок на прибуток нерезидента, який здійснює діяльність на території України через постійне представництво.

96. Загальний порядок розрахунку оподаткованого прибутку постійного представництва.

Тема 9. Пільгове оподаткування окремих видів діяльності.

97. Поняття неприбуткових установ та організацій.

98. Особливості податкового обліку з податку на прибуток операцій, здійснюваних неприбутковими підприємствами та організаціями.

99. Особливості податкового обліку з ПДВ операцій, здійснюваних неприбутковими підприємствами та організаціями

100. Податкові пільги з податку на прибуток, що застосовуються щодо платинків, які впроваджують енергоефективні технології

101. Підприємства та організації громадських організацій інвалідів – сутність та зміст.

102. Особливості оподаткування податком на прибуток підприємств та організацій громадських організацій інвалідів. Податковий облік з ПДВ підприємств та організацій громадських організацій інвалідів.

103. Оподаткування виробників та постачальників соціально значимих товарів та послуг

104. Пільгове оподаткування видавничої діяльності

105. Особливості податкового режиму для підприємств видавничої діяльності

Тема 10. Оптимізація податкових зобов'язань суб'єктів господарювання в Україні.

106. Поняття і сутність оптимізації оподаткування.

107. Принципи оптимізації оподаткування на підприємстві.

108. Податковий менеджмент на підприємстві.

109. Податкове планування як основа оптимізації оподаткування.

110. Сутність та етапи податкового планування.

111. Методи та види податкового планування.

Система податкового планування та прогнозування на підприємстві.

Ризики у податковому плануванні

Основні напрями оптимізації оподаткування на підприємстві.

Критерій оптимальності відносно обсягу податкових зобов'язань підприємств.

Типові схеми податкового планування

9. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль, тощо.

Формами організації індивідуально-консультативної роботи є:

а) за засвоєнням теоретичного матеріалу:

консультації: індивідуальні (запитання – відповідь), групові (розгляд типових прикладів – ситуацій);

б) за засвоєнням практичного матеріалу:

консультації індивідуальні та групові;

в) для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу:

індивідуальне здавання виконаних робіт.

10. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейс-метод, презентації, метод Дельфі, банки візуального супроводу (табл. 10.1 і 10.2).

Таблиця 10.1

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
1	2
Тема 1. Макро- і мікроаспекти оподаткування суб'єктів господарювання	Проблемна лекція з питання: "Особливості законодавчого визначення господарських операцій в оподаткуванні" Міні-лекція з питання: "Особливості податкового обліку витрат на поліпшення орендованих основних засобів"
Тема 2. Оподаткування промислових підприємств	Міні-лекція з питання "Особливості податкового обліку витрат на поліпшення орендованих основних засобів", банки візуального супроводу
Тема 3. Механізм оподаткування торговельної діяльності	Проблемна лекція з питання: "Особливості оподаткування імпортних операцій", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 4. Особливості оподаткування будівельних організацій	Міні-лекція з питання "Порядок визначення доходів будівельних організацій", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 5. Специфіка оподаткування сільськогосподарських виробників	Лекція проблемного характеру з питання "Оподаткування фіксованим сільськогосподарським податком", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 6. Оподаткування туристичної діяльності	Лекція проблемного характеру з питання "Туристичні агенції – платники єдиного податку"
Тема 7. Справляння податків і зборів фінансовими установами	Міні-лекція з питання "Оподаткування операцій з цінними паперами.", банки візуального супроводу
Тема 8. Особливості оподаткування нерезидентів	Міні-лекція з питання "Види доходів, отриманих нерезидентом із джерелом їх походження з України", банки візуального супроводу

1	2
Тема 9. Пільгове оподаткування окремих видів діяльності	Лекція проблемного характеру з питання "Особливості податкового обліку з ПДВ операцій, здійснюваних неприбутковими підприємствами та організаціями", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 10. Оптимізація податкових зобов'язань суб'єктів господарювання в Україні	Міні-лекція з питання "Ризику у податковому плануванні", банки візуального супроводу

Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою їх викладання, але й високим ступенем ефективності навчального процесу, який виявляється у: високій мотивації студентів; закріпленні отриманих ними теоретичних знань на практиці; істотне підвищенні самосвідомості студентів; формуванні у них здатності приймати самостійно ефективні рішення; формуванні здатності до ухвалення колективно ефективних рішень; формуванні здатності до високої соціальної інтеграції; набуття навичок вирішення конфліктів; розвитку здатності до знаходження компромісів.

Лекції проблемного характеру – представляють собою один із найважливіших елементів проблемного навчання студентів. Вони передбачають поряд із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо розроблені в науці й мають актуальне значення для теорії та практики. Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Вони сприяють формуванню у студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Студенти стають учасниками наукового пошуку та вирішення проблемних ситуацій.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Вони проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження. Міні-лекції відрізняються від повноформатних лекцій значно меншою тривалістю. Зазвичай міні-лекції тривають не більше 10 – 15 хвилин і використовуються для того, щоб стисло донести

нову інформацію до всіх слухачів. Міні-лекції часто застосовуються як частини цілісної теми, яку бажано викладати повноформатною лекцією, щоб не втомлювати аудиторію. Тоді інформація надається по черзі кількома окремими сегментами, між якими застосовуються інші форми й методи навчання.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди та переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх.

Робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Мозкові атаки – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якомога більшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Презентації представляють собою виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи звіту про виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад виступ одного слухача, так і колективними, тобто виступи двох та більше слухачів.

Метод Дельфі використовується з метою досягнення консенсусу в експертних оцінках і передбачає надання можливості висловити свої думки групі експертів, що працюють індивідуально в різних місцях, віддалених одне від одного. При виборі управлінського рішення за цим методом академічну групу розділяють, наприклад, на п'ять малих груп. Чотири групи є робочими, вони розробляють і приймають управлінське рішення, а п'ята група є експертною. Аналіз та варіанти управлінських рішень робочих груп усереднюються цією групою. Експертна група може бути поділена за спеціалізаціями.

Банки візуального супроводу сприяють підвищенню активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни, що досягається за допомогою застосування наочності.

Використання методик активізації процесу навчання

Тема навчальної дисципліни	Практичне застосування методик	Методики активізації процесу навчання
Тема 1. Макро- і мікроаспекти оподаткування суб'єктів господарювання	Семінарське заняття. Тема: "Спеціальна термінологія оподаткування суб'єктів підприємництва"	Семінари-дискусії, презентації
Тема 2. Оподаткування промислових підприємств	Семінарське заняття. Тема: "Специфіка оподаткування промислових підприємств"	Семінари-дискусії, презентації
Тема 3 Механізм оподаткування торговельної діяльності	Тема семінарського заняття "Оподаткування операцій з реалізації та придбання товарів, робіт, послуг"	Семінари-дискусії, презентації
	Проблемна ситуація "Здійснення операцій з контрагентом-платником єдиного податку"	Робота в малих групах, мозкові атаки, метод Дельфі
Тема 7. Справляння податків і зборів фінансовими установами	Тема семінарського заняття: "Оподаткування фінансових операцій"	Семінари-дискусії, презентації
	Проблемна ситуація "Визначення податкових зобов'язань страхової організації"	Робота в малих групах, мозкові атаки, метод Дельфі
Тема 10. Оптимізація податкових зобов'язань суб'єктів господарювання в Україні	Тема семінарського заняття "Податкове планування в системі податкового обліку підприємства"	Семінари-дискусії, презентації

11. Методи контролю

Система оцінювання сформованих компетентностей (див. табл. 2.1) у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-

рейтинговою системою" ХНЕУ імені Семена Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит, – 35 балів);

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах:

активна робота на лекційних заняттях;

активна участь у виконанні практичних завдань;

активна участь у дискусії та презентації матеріалу на семінарських заняттях;

захист індивідуального та комплексного розрахункового завдання;

перевірка есе за заданою тематикою;

проведення поточного тестування;

проведення письмової контрольної роботи;

експрес-опитування;

проведення диктанту за лекційним матеріалом.

Підсумковий/семестровий контроль проводиться у формі семестрового екзамену. **Семестрові екзамени** – форма оцінки підсумкового засвоєння студентами теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів.

Оцінювання знань студента під час семінарських і практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за накопичувальною 100-бальною системою за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;

ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;

арифметична правильність виконання індивідуального та комплексного розрахункового завдання.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за умови відповідності індивідуального завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. При оцінюванні індивідуальних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені.

Поточний тестовий контроль проводиться 2 рази за семестр. Тест включає запитання одиничного і множинного вибору щодо перевірки знань основних категорій навчальної дисципліни.

Письмова контрольна робота проводиться 4 рази за семестр та включає практичні завдання різного рівня складності відповідно до тем змістового модуля.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Критеріями оцінювання есе є:

здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань;

вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання;
застосування аналітичних підходів;
якість і чіткість викладення міркувань;
логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми;
самостійність виконання роботи;
грамотність подачі матеріалу;
використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ;
оформлення роботи.

Порядок підсумкового контролю з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену. Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей (див. табл. 2.1).

Завданням екзамену є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. В умовах реалізації компетентнісного підходу екзамен оцінює рівень засвоєння студентом компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами. Кожен екзаменаційний білет складається із 5 практичних ситуацій, які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Екзаменаційний білет включає два стереотипних, два діагностичних та одне евристичне завдання, які оцінюються відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Студент, який із поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю, тобто не

склав змістовий модуль, має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана факультету відповідно до встановленого терміну.

Студент не може бути допущений до складання екзамену, якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного та модульного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі не досягла 35 балів. Після екзаменаційної сесії декан факультету видає розпорядження про ліквідацію академічної заборгованості. У встановлений термін студент добирає залікові бали.

Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімально можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і пропонується у відповідній графі екзаменаційної *"Відомості обліку успішності"*.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: *"60 і більше балів – зараховано"*, *"59 і менше балів – не зараховано"* та заноситься у залікову *"Відомість обліку успішності"* навчальної дисципліни. У випадку отримання менше 60 балів студент обов'язково здає залік після закінчення екзаменаційної сесії у встановлений деканом факультету термін, але не пізніше двох тижнів після початку семестру. У випадку повторного отримання менше 60 балів декан факультету призначає комісію у складі трьох викладачів на чолі із завідувачем кафедри та визначає термін перескладання заліку, після чого приймається рішення відповідно до чинного законодавства: *"зараховано"* – студент продовжує навчання за графіком навчального процесу, а якщо *"не зараховано"*, тоді декан факультету пропонує студенту повторне вивчення навчальної дисципліни протягом наступного навчального періоду самостійно.

Зразок екзаменаційного білета

Форма № Н-
5.05

Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця
Освітньо-кваліфікаційний рівень "магістр"
Спеціальність: "Оподаткування". Семестр I
Навчальна дисципліна "Оподаткування суб'єктів господарювання"

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

Завдання 1.

Підприємство-платник податку на прибуток на загальних умовах отримало дивіденди від платника фіксованого сільськогосподарського податку. Обґрунтуйте, чи слід враховувати суму таких дивідендів у складі доходів платника податку?

Завдання 2.

Підприємство – платник податку на прибуток на загальних умовах придбало об'єкт основних засобів у нерезидента. Що має офшорний статус. Обґрунтуйте, чи слід застосовувати в такому випадку вимоги щодо відображення у податковому обліку 85 відсотків понесених витрат на оплату вартості товарів, придбаних у нерезидентів, які мають офшорний статус?

Завдання 3.

ТОВ "Альфа" (платник податку на прибуток) одержало 01.02.2013 р. від ТОВ "Промінь" (платник податку на прибуток) поворотну фінансову допомогу в сумі 70 000,00 грн строком на три місяці, тобто до 30.04.2013 р.

ТОВ "Альфа" повернуло частину цієї допомоги у розмірі 30 000,00 грн 30.04.2013 р. Решту суми поворотної фінансової допомоги (40 000,00 грн) повернуто 01.08.2013 р.

Обґрунтуйте, які податкові наслідки з податку на прибуток матиме ця операція?

Завдання 4.

Підприємство – платник ПДВ на загальній системі оподаткування продає іншому підприємству – платнику ПДВ на загальній системі оподаткування, яке є його співзасновником (частка у статутному фонді – 21 %) товар.

Ціна придбання товару – 24000,00 грн з ПДВ. Ціна реалізації за затвердженням на підприємстві прайсом – 36500,00 грн, у т. ч. ПДВ. Ціна за укладеним між підприємствами договором купівлі-продажу — 30000,00 грн, у т. ч. ПДВ.

Обґрунтуйте, які податкові наслідки з податку на прибуток та ПДВ матиме ця операція?

Завдання 5.

Підприємство у II кварталі 2013 р. оплатило і отримало на умовах післяоплати від нерезидента, який має офшорний статус:

- товари на суму 15625 дол. США;
- послуги з доробки товарів – на 187,5 дол. США;
- послуги з фасування – на 1250 дол. США;
- рекламні послуги – 1875 дол. США.

Курс НБУ на дату оприбуткування – 8,05 грн; на дату балансу 30.09.2011 р. – 8,00 грн; на дату розрахунків 25.10.2011 р. – 8,11 грн.

Увесь отриманий товар було реалізовано у III кварталі, вартість реалізації – 160000 грн (без ПДВ).

У III кварталі також було отримано від резидента-постачальника – платника податку на прибуток на загальних підставах товар за ціною 100000 грн (без ПДВ) і відвантажено на суму 120000 грн (без ПДВ).

Інші операції у 2013 р. не здійснювалися.

Обґрунтуйте, до яких податкових наслідків (у покупця) з податку на прибуток призведе ця операція?

Затверджено на засіданні
кафедри оподаткування ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Протокол № ___ від "___" _____ 20___ р.

Зав. кафедри _____ Екзаменатор _____
(підпис) (підпис)

Алгоритм вирішення кожного завдання включає окремі етапи, які відрізняються за складністю, трудомісткістю та значенням для розв'язання завдання. Тому окремі завдання та етапи їх розв'язання оцінюються відокремлено один від одного таким чином:

За виконання завдання 1 ставиться оцінка 4 бали, яка складається з таких складових:

2 бали – за правильне посилання на відповідну статтю законодавчого або нормативно-правового акту при відповіді на ситуаційне завдання;
1,8 балів – за правильну інтерпретацію статті законодавчого або нормативно-правового акту та обґрунтований висновок;
0,2 бала – за охайне оформлення відповіді.

За виконання завдання 2 ставиться оцінка 4 бали, яка складається з таких складових:

2 бали – за правильне посилання на відповідну статтю законодавчого або нормативно-правового акту при відповіді на ситуаційне завдання;
1,8 балів – за правильну інтерпретацію статті законодавчого або нормативно-правового акту та обґрунтований висновок;
0,2 бала – за охайне оформлення відповіді.

За виконання завдання 3 ставиться оцінка 8 балів, яка складається з таких складових:

3 бали – за представлення чіткого та правильного алгоритму розрахунку;
3 бали – за правильні арифметичні розрахунки;
1,8 бала – за правильну інтерпретацію статті законодавчого або нормативно-правового акту та обґрунтований висновок;
0,2 бала – за охайне оформлення відповіді.

За виконання завдання 4 ставиться оцінка 8 балів, яка складається з таких складових:

3 бали – за представлення чіткого та правильного алгоритму розрахунку;
3 бали – за правильні арифметичні розрахунки;
1,8 бала – за правильну інтерпретацію статті законодавчого або нормативно-правового акту та обґрунтований висновок;
0,2 бала – за охайне оформлення відповіді.

За виконання завдання 5 ставиться оцінка 16 балів, яка складається на таких складових:

10 балів – за представлення чіткого та правильного алгоритму розрахунку;
4 бали – за правильні арифметичні розрахунки;
1,8 бали – за формування обґрунтованих, взаємопов'язаних висновків;
0,2 бала – за акуратне оформлення відповіді.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей студентів денної форми навчання наведена в табл. 12.1.

Таблиця 12.1

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей

Професійні компетентності	Навчальний тиждень	Год	Методи та форми навчання	ОЦІНКА рівня сформованості компетентностей				
				Форми контролю	Максимальний бал			
1	2	3	4	5	6			
Змістовий модуль 1.								
Оподаткування основних господарських операцій та підприємств вторинного сектору економіки				30				
ОСГ2	Коректно відображати в податковому обліку окремі операції суб'єктів господарювання	1-2	Ауд.	1	Лекція	Тема 1. Макро- і мікроаспекти оподаткування суб'єктів господарювання	Робота на лекції	0,5
				2	Семинарське заняття	Тема семінарського заняття Поняття господарської та підприємницької діяльності. 2. Визначення та класифікація суб'єктів підприємницької діяльності. 3. Поняття і терміни, що використовують в оподаткуванні суб'єктів підприємницької діяльності. 4. Особливості законодавчого визначення господарських операцій в оподаткуванні	Активна участь у дискусії	2
				1	Практичне заняття	Завдання 1 "Розрахунок звичайної ціни товару"	Експериментування	1.5
		2-3	Ауд.	10	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми "Співвідношення господарської та підприємницької діяльності"	Презентація	2
				1	Лекція	Тема 2. Оподаткування промислових підприємств	Робота на лекції	0,5
				2	Семинарське заняття	Тема семінарського заняття "Специфіка оподаткування промислових підприємств": 1. Основні засади оподаткування промислових підприємств. 2. Особливості оподаткування окремих операцій промислових підприємств	Активна участь у дискусії	2
	1	Практичне заняття	Завдання 2 "Визначення податкових наслідків операцій з основними засобами"	Активна участь у виконанні практичних завдань	2			

Продовження табл. 12.1

1	2	3	4	5	6			
		CPC	9	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Підготовка до контрольної роботи за темами 1 і 2. Виконання індивідуального завдання "Прийняття господарських рішень із використанням методу аналізу ієрархії"	Експрес-опитування	1,5	
ОСГ 2	Коректно відображати в податковому обліку окремі операції суб'єктів господарювання	3-4	Ауд.	2	Лекція	Тема 3. Механізм оподаткування торговельної діяльності.	Робота на лекції	0,5
				2	Семинарське заняття	Тема семінарського заняття "Оподаткування операцій з реалізації та придбання товарів, робіт, послуг" 1. Податкові наслідки операцій з поставки товарів (робіт, послуг) за грошові кошти. 2. Формування податкових зобов'язань з податку на прибуток та ПДВ при експорті товарів (робіт, послуг). 3. Особливості оподаткування імпорتنих операцій. 4. Податкові наслідки з податку на прибуток та ПДВ при здійсненні операцій купівлі-продажу на різних умовах. 5. Бартерні операції, особливості оподаткування. 6. Оподаткування операцій з пов'язаними особами. 7. Особливості податкового обліку посередницьких операцій. 8. Особливості податкового обліку операцій з фізичними особами-підприємцями	Активна участь у дискусії	1
				1	Практичне заняття	Завдання 3. Визначення податкових наслідків з податку на прибуток та ПДВ при здійсненні операцій купівлі-продажу на різних умовах (розстрочення та відстрочення платежу, товарного кредиту)	Письмова контрольна робота	3
				9	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, підготовка до контрольної роботи. Виконання індивідуальних завдань "Податкові наслідки зовнішньоекономічних операцій", "Відображення в обліку наслідків придбання товарів на умовах розстрочки та товарного кредиту", "Наслідки торгівлі на умовах комісії"	Захист індивідуального завдання	1,5
ОСГ 1	наслідки здійснення операцій підприємств окремих галузей	5-6	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Особливості оподаткування будівельних організацій	Робота на лекції	0,5
				3	Практичне заняття	Завдання 1 "Розрахунок звичайної ціни товару" Завдання 2 "Визначення податкових наслідків операцій з основними засобами"	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
						Тестування	2	

Продовження табл. 12.1

1	2	3	4	5	6				
		СРС	9	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; огляд теоретичного матеріалу з теми "Особливості оподаткування ПДВ та податком на прибуток будівельних організацій"	Експрес-опитування	2.5		
ОСГ 1	Визначати податкові наслідки здійснення операцій підприємств окремих галузей економіки	6-7	Ауд.	2	Лекція	Тема 5. Специфіка оподаткування сільськогосподарських виробників	Робота на лекції	0,5	
				3	Практичне не заняття	Завдання 3. Визначення податкових наслідків з податку на прибуток та ПДВ при здійсненні операцій купівлі-продажу на різних умовах (розстрочення та відстрочення платежу, товарного кредиту) Завдання 4. Розрахунок податкових зобов'язань сільськогосподарських підприємств	Активна участь у виконанні практичних завдань	1.5	
			СРС	9	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, підготовка до контрольної роботи. Виконання завдань: "Розрахунок податкових зобов'язань за фіксованим сільськогосподарським податком"	Письмова контрольна робота	4	
Змістовий модуль 2. Оподаткування підприємств третинного сектору економіки та окремих господарських операцій та видів діяльності								30	
ОСГ 1	Визначати податкові наслідки здійснення операцій підприємств окремих галузей економіки	8-9	Ауд.	1	Лекція	Тема 6. Оподаткування туристичної діяльності.	Робота на лекції	0,5	
				2	Практичне не заняття	Завдання 5 Визначення податкових наслідків операцій суб'єктів туристичної діяльності	Активна участь у виконанні практичних завдань	2	
			СРС	9	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань: "Особливості оподаткування суб'єктів туристичної діяльності в Україні"		Презентація	2
						Експрес-опитування		1.5	
			Ауд.	2	Лекція	Тема 7. Справляння податків і зборів фінансовими установами		Робота на лекції	0,5
						Семінарське заняття		Активна участь у дискусії	2
1	Практичне заняття	Завдання 6. Визначення наслідків з податку на прибуток при нарахуванні та виплаті дивідендів		Активна участь у виконанні практичних завдань	2				

Продовження табл. 12.1

1		2	3		4		5	6
			СРС	9	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання індивідуального завдання "Оподаткування операцій з цінними паперами", вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття"	Презентація результатів	1,5
ОСГ2	Коректно відображати в податковому обліку окремі операції суб'єктів господарювання	11-12	Ауд.	2	Лекція	Тема 8. Особливості оподаткування нерезидентів	Робота на лекції	0,5
				3	Практичне заняття	Завдання 6. Визначення наслідків з податку на прибуток при нарахуванні та виплаті дивідендів Завдання 7. Визначення податкових наслідків операцій з нерезидентами	Активна участь у виконанні практичних завдань	1.5
			СРС	9	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання індивідуального завдання "Оподаткування операцій з цінними паперами", вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Письмова контрольна робота	4
ОСГ3	Здійснювати оптимізацію податкових зобов'язань окремих платників податків	12-13	Ауд.	1	Лекція	Тема 9.. Пільгове оподаткування окремих видів діяльності.	Робота на лекції	0,5
				3	Практичне заняття	Завдання 8. Застосування податкових пільг Завдання 9. Визначення наслідків здійснення оптимізації податкових платежів	Активна участь у виконанні практичних завдань Тести	2 2
			СРС	8	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес-опитування	1.5
		13-14	Ауд.	1	Лекція	Тема 10. Критерії прийняття господарських рішень за умов ризику	Робота на лекції	0,5
				2	Семинарське заняття	Тема семінарського заняття "Податкове планування в системі податкового обліку підприємства" 1. Причини використання податкового планування. 2. Способи ухилення від оподаткування	Активна участь у дискусії	1
			1	Практичне заняття	Завдання 9. Визначення наслідків здійснення оптимізації податкових платежів	Активна участь у виконанні практичних завдань	1	
			СРС	8	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, підготовка до контрольної роботи Виконання індивідуального завдання "Податкове планування на підприємстві"	Письмова контрольна робота	3.5
СЕСІЯ		Ауд.	2	Передекзаменаційна консультація	Вирішення практичних завдань на різні теми, що входять до підсумкового контролю	Підсумковий контроль	40	

Закінчення табл. 12.1

1	2	3	4		5	6
		2	Екзамен	Виконання завдань екзаменаційного білету		
	С Р С	10	Підготовка до екзамену	Повторення матеріалів змістових модулів		
Усього годин		144	Загальна максимальна кількість балів із дисципліни			100
з них						
аудиторні		46	поточний контроль			60
самостійна робота		98	підсумковий контроль			40

Розподіл балів у межах тем змістових модулів наведено в табл. 12.2.

Таблиця 12.2

Розподіл балів за темами

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

Примітка. T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Максимальну кількість балів, яку може накопичити студент протягом тижня за формами та методами навчання, наведено в табл. 12.3.

Таблиця 12.3

Розподіл балів за тижнями

Теми змістового модуля			Лекційні заняття	Практичні заняття	Семінарські заняття	Захист індивідуального завдання	Презентація	Експрес-опитування	Тестування	Гисьмова контрольна робота	Усього	
Змістовий модуль 1. Оподаткування основних господарських операцій та підприємств вторинного сектору економіки	Тема 1	1 тиждень	0,5					1,5			6	
		2 тиждень			2		2					
	Тема 2	2 тиждень	0,5	2				1,5			6	
		3 тиждень			2							
	Тема 3	3 тиждень	0,5				1,5			3	6	
		4 тиждень			1							
	Тема 4	5 тиждень	0,5	1				2,5			6	
		6 тиждень						2				
	Тема 5	6 тиждень	0,5	1,5							6	
		7 тиждень						4				
Змістовий модуль 2. Оподаткування підприємств третинного сектору економіки та окремих господарських операцій та видів діяльності	Тема 6	8 тиждень	0,5	2				1,5			6	
		9 тиждень					2					
	Тема 7	9 тиждень	0,5		2			1,5			6	
		10 тиждень		2								
	Тема 8	11 тиждень	0,5	1,5							6	
		12 тиждень						4				
	Тема 9	12 тиждень	0,5	2							6	
		13 тиждень					1,5	2				
	Тема 10	13 тиждень	0,5		1						6	
		14 тиждень		1				3,5				
	Усього			5	13	8	1,5	5,5	8,5	4	14,5	60

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 12.4).

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності, індивідуального навчального плану студента та іншої академічної документації.

Таблиця 12.4

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

13. Рекомендована література

13.1. Основна

1. Бандурка О. М. Податкове право : навч. посібн. / О. М. Бандурка, В. Д. Понікаров, С. М. Попова. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 312 с.
2. Виноградська А. М. Комерційне підприємництво: сучасний стан, стратегії розвитку : монографія / А. М. Виноградська. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 807 с.
3. Вінник О. М. Господарське право : курс лекцій / О. М. Вінник. – К. : Атіка, 2004. – 624 с.
4. Гетьман О. О. Економіка підприємства : навчальний посібник / О. О. Гетьман, В. М. Шаповал. – 2-ге вид. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.

5. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV. – К. : Кодекси і закони, 2013. – 124 с.
6. Іванов Ю. Б. Податковий менеджмент : підручник / Ю. Б. Іванов, А. І. Крисоватий, А. Я. Кизима та ін. – К. : Знання. – 2008. – 525 с.
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07 грудня 1984 року № 8073-X. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 240 с.
8. Лівшиц Д. М. Валютні операції. Порядок здійснення та обліку / Д. М. Лівшиц. – К. : ЦУЛ, 2012. – 342 с.
9. Мачуський В. В. Господарське законодавство : навч. посібн. / В. В. Мачуський, В. Є. Постульга. – К. : КНЕУ, 2004. – 275 с.
10. Мачуський В. В. Правове забезпечення підприємницької діяльності : курс лекцій / В. В. Мачуський. – К. : КНЕУ, 2002. – 348 с.
11. Митний кодекс України від 11.07.2002 р. № 92-IV. – К. : Національний книжковий проект, 2012. – 304 с.
12. Податкова політика: теорія, методологія, інструментарій : навчальний посібник ; під редакцією д-ра екон. наук, проф. Ю. Б. Іванова, д-ра екон. наук, проф. І. А. Майбурова. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2010. – 492 с.
13. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. – К. : Алерта, 2013. – 592 с.
14. Предпринимательское право в вопросах и ответах : учебн. пособ. ; под. ред. Н. А. Саниахметова. – Х. : Одиссей, 2000. – 559 с.
15. Проблеми розвитку корпоративного податкового менеджменту : монографія / за заг. ред. проф. Ю. Б. Іванова. – Вид. ХНЕУ, 2010. – 488 с.
16. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV. – К. : Алерта, 2013. – 326 с.

13.2. Додаткова

17. Данканич Т. П. Оподаткування туристичної діяльності в умовах дії податкового кодексу України [Текст] / Т. П. Данканич // Науковий вісник Ужгородського університету. Економіка. – 2011. – Вип. 32. – С. 237–241.
18. Договори (часть 1): поставка, бартер, продаж товарів в кредит // Налоги и бухгалтерский учет. Спецвыпуск. – 2013. – № 3(219). – 120 с.

19. Журавская И. Контрагент – плательщик единого налога? Работайте но проинформируйте! // Упрощенная система налогообложения : сборник систематизированного законодательства / сост. И. М. Шингур. – К. : Блиц-Информ, 2012. – С. 177–179.
20. Кифяк В. Ф. Організація туризму : навчальний посібник / В. Ф. Кифяк. – Чернівці : Книги-XXI, 2008. – 344 с.
21. Куцміда Н. Деякі аспекти оподаткування в будівництві // Дебет-кредит. – 2007. – № 21. – С. 13–14.
22. Многогранный учет: операции в ВЭД : сборник систематизированного законодательства / сост. О. Г. Папырина, С. Н. Дробоття. – К. : Блиц-Информ, 2012. – Вып. 5. – 192 с.
23. От себестоимости – к обычной цене: управленческие, бухгалтерские и налоговые трансформации : сборник систематизированного законодательства / сост. Е. Б. Кушина, И. Л. Голошевич. – К. : Блиц-Информ, 2012. – Вып. 12. – 192 с.
24. Старцев О. В. Підприємницьке право : навчальний посібник / О. В. Старцев. – К. : Істина, 2006. – 208 с.
25. Шкварчук Л. О. Ціни і ціноутворення : навч. посіб. / Л. О. Шкварчук. – 3-тє вид., випр. – К. : Кондор, 2005. – 212 с.
26. Щербина В. С. Господарське право : підручник / В. С. Щербина. – 4-те вид., перероб. і допов. – К. : Юрінком Інтер, 2009. – 640 с.
27. Якимашенко В. Додаток ЦП / В. Якимашенко // "Баланс". – 2012. – № 32–33.
28. Якимашенко В. Заповнюємо додаток ЦП (цінні папери) / В. Якимашенко // Баланс. – 2011. – № 85. – С. 20–23.

13.3. Інформаційні ресурси

29. Ангелов О. Особливості оподаткування нерезидентів / О. Ангелов // Вісник податкової служби України. – 2012. – № 39 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/4109>.
30. Ангелов О. Податковий облік використання в господарській діяльності підприємства власного автомобіля директора / О. Ангелов // Вісник податкової служби України. – 2012. – № 28 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/2722>.

31. База оподаткування податком на додану вартість при імпорті товарів // Вісник податкової служби України. – 2012. – № 2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.visnuk.com.ua/ua/print/model/pubs/id/4274>.

32. Баранова О. Виплата процентів за позиками від нерезидента: проблемні питання оподаткування / О. Баранова // Правовий тиждень. – 2013. – № 4–6 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://smi.liga.net/articles/2013-02-15/8319556-viplata_protsent_v_za_pozikami_v_d_nerezidenta_problemn_pitannya_opodatкування.htm#.

33. Безнадійна заборгованість: кредиторська та дебіторська. Сайт "Податкове планування". – Режим доступу : <http://www.nalogovnet.com/uk/nalogovye-izmenenija-/4089-beznadezhnaja-zadolzhennost-kreditorskaja-i-debitorskaja.html>.

34. Внески до статутного фонду – оподаткування прибутку з 01.04.2011 р. – точка зору ДПА України. Сайт Хмельницького місцевого відділення АППУ. – Режим доступу : http://odpi-hm.at.ua/news/vneski_do_statutnogo_fondu_opodatкування_pributku_z_01_04_2011_r_tochka_z_oru_dpa_ukrajini/2011-05-27-99.

35. Гвоздий В. Оподаткування операцій з повернення кредиту та виплати відсотків нерезиденту / В. Гвоздий // Бізнес. – 27.04.2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.business.ua/blogs/tax-policy/gvozdiy_blog/466.

36. До уваги представників ЗМІ: лист Державної податкової інспекції у Дарницькому районі м. Києва ДПС від 07.05.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.drda.gov.ua>.

37. Єдина база податкових знань [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://minrd.gov.ua/ebpz/#answer-block>.

38. Зміни в оподаткуванні операцій з цінними паперами та інші. Сайт "Комплексне управління бізнес процесами". – Режим доступу : <http://www.kubp.com.ua/index.php/news-legislation/366-2013-01-04-09-37-38>.

39. Інструкція з бухгалтерського обліку податку на додану вартість, затверджена Наказом Міністерства фінансів України від 01 липня 1997 р. № 141 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0284-97>.

40. Інструкція зі статистики заробітної плати, затверджена наказом Держкомстату від 13 січня 2004 р. № 5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0114-04>.

41. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.

42. Ковальов Д. Облік витрат на самостійне виготовлення основних засобів / Д. Ковальов // Інтерактивна бухгалтерія. – 2013. – 28 січня [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.interbuh.com.ua/ua/documents/ib/690/263/try>.

43. Коментар до Господарського кодексу України / [І. В. Булгакова, О. В. Буткевич, О. В. Безух та ін.] [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://legalexpert.in.ua/komkodeks/hku/85-hku/2555-3.html>.

44. Кондзелка М. Облік операцій фінансового лізингу у лізингодавця / М. Кондзелка // Сайт "Дебет-кредит". – Режим доступу : <http://consulting.dtki.ua/taxation/common/1204>.

45. Лист Державної митної служби від 27.09.2011 р. № 11.1/2-15/13523-ЕП [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1025.18942.0>.

46. Лист ДПА України від 22.10.2012 р. № 4066/0/61-12/15-3115 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://document.ua/shodovikoristannja-elektronnih-mitnih-deklaracii-dlja-vidne-doc127256.html>.

47. Любченко О. Щодо порядку оподаткування операцій за договорами комісії, поруки, довірчого управління (витяг) [Електронний ресурс] / О. Любченко. – Режим доступу : <http://dtki.com.ua/show/2cid08609.html>.

48. Малініна Н. М. Диференціація суб'єктів податкових відносин в аграрному секторі економіки [Електронний ресурс] / Н. М. Малініна. – Режим доступу : <http://intkonf.org/ken-tulush-ld-malinina-nm-viznachalni-chinniki-formuvannya-podatkovogo-mehanizmu-v-agrarnomu-sektori-ekonomiki/>.

49. Облік основних засобів. Сайт "Податки та бухгалтерський облік". – Режим доступу : <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/pribil/uchet%20OC>.

50. Олійник О. Податковий облік основних засобів - обліковуємо по новому. Сайт "Корреспондент.net" / О. Олійник. – Режим доступу : <http://blogs.korrespondent.net/users/blog/sale1/a35394>.

51. Оподаткування акцизним податком операцій з відчуження цінних паперів. Сайт "Аудит плюс". – Режим доступу : <http://auditplus.net.ua/konsultacii/aktualnikonsultacii/94-akciz-cen-bumagi>.

52. Організаційно-економічні інструменти державної аграрної політики в Україні: аналіт. доп. [Електронний ресурс] / В. М. Русан, О. В. Собкевич, А. Д. Юрченко. – Режим доступу : http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/Agro_Sobkevuch-f7f84.pdf.

53. Офшор, ще офшор. Сайт "Мир финансов". [Электронный ресурс] – Режим доступа : <http://www.finmir.com.ua/content/view/92/170/lang,uk>.

54. Податковий кредит з ПДВ можна формувати й на підставі тимчасових митних декларацій. Сайт "Дебет-кредит". – Режим доступу : <http://consulting.dtkk.ua/taxation/pdv/1577>.

55. Податковий облік коштів на придбання основних фондів // Вісник податкової служби України. – 2011. – № 41 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.visnuk.com.ua/ua/print/model/pubs/id/44>.

56. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку "Витрати", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.

57. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 "Дохід", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29 листопада 1999 року № 290 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>.

58. Порядок обліку платників податків і зборів, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 09 грудня 2011 р. за № 1588 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1562-11>.

59. Посаднєва О. М. Особливості оподаткування сільськогосподарської діяльності в Україні [Електронний ресурс] / О. М. Посаднєва. – Режим доступу : <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=66309>.

60. Про внесення змін до Податкового та Митного кодексів України щодо узгодження їх окремих норм : Закон України від 7 червня 2012 року № 4915-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4915-17/print1361968147810797>.

61. Про застосування міжнародних договорів про уникнення подвійного оподаткування : Лист ДПА України від 11.01.2005 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : № 464/7/12-0117 <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1008.6621.0>.

62. Про затвердження Інструкції про порядок здійснення контролю за експортними, імпортними операціями : Постанова Правління Національного банку України від 24 березня 1999 року № 136 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0338-99>.

63. Про затвердження Узагальнюючої податкової консультації щодо окремих питань оподаткування туроператорської та турагентської діяльності : Наказ ДПС України від 16.02.12 р. № 126 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://minrd.gov.ua/podatki-ta-zbori/zagalnoderjavni-podatki/podatok-na-dodanu-vartist/normativno-pravovi-akti/print-53339.html>.

64. Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість : Наказ Міністерства фінансів України від 25.11.2011 р. № 1492 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1490-11/paran6#n6>.

65. Про затвердження форми податкової накладної та Порядку заповнення податкової накладної : Наказ Міністерства фінансів України від 01.11.2011 р. № 1379 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1333-11>.

66. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08 липня 2010 р. № 2464-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>.

67. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16 квітня 1991 року № 959-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/959-12/print1360173573347956>.

68. Про Митний тариф України : Закон України від 5 квітня 2001 року № 2371-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2371-14>.

69. Про підприємництво : Закон України від 7 лютого 1991 року № 698-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/698-12>.

70. Про транзит вантажів : Закон України від 20 жовтня 1999 р. № 1172-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1172-14/print1361968147810797>.

71. Про туризм : Закон України від 15 вересня 1995 р. № 324/95-ВР [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=324%2F95-%E2%F0>

72. Проценти за фінансовим кредитом // Вісник податкової служби. – 2012. – № 39 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/4140>.

73. Сайт Дебет-Кредит. Розділ "Консультації". – Режим доступу : <http://consulting.dtkk.ua>.

74. Тарасенко В. Оподаткування операцій із цінними паперами по-новому. Податок на прибуток // Юридична газета. – 2013. – № 11 [Електронний ресурс] / В. Тарасенко. – Режим доступу : <http://www.p-r.ua/ua/news/publications/572.html>.

75. Тимощук С. Оподаткування операцій з розрахунками в іноземній валюті // Вісник податкової служби України. – 2012. - № 32 [Електронний ресурс] / С. Тимощук. – Режим доступу : <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/3292>.

76. Тимощук С. Фінансова допомога: податковий облік // Вісник податкової служби. - 2012. - № 16 [Електронний ресурс] / С. Тимощук. – Режим доступу : <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/1651>.

77. Тимощук С. Податковий облік лізингових (орендних) операцій / С. Тимощук // Вісник податкової служби України. – 2012. – № 13 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/1297>.

78. Тиравська Г. Звичайні ціни. Нові методи визначення та порядок застосування / Г. Тиравська // Податкове планування. – 2013. - № 8 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nalogovnet.com/uk/nalogovye-izmeneniya-/8301-obychnye-seny-novye-metody-i-porjadok-primeniya.html>.

79. Тулуш Л. Д. Розвиток системи оподаткування сільськогосподарських товаровиробників в умовах членства України в СОТ / Л. Д. Тулуш // Облік і фінанси АПК. – 2008. – № 3. – С. 46–60.

80. Фиксированный сельскохозяйственный налог (вопросы — ответы) // Вестник Министерства доходов и сборов [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.visnuk.com.ua/ru/pubs/id/1960>.

81. Цінова політика підприємств: звичайні ціни з 1.01.2013 р. – Сфера застосування звичайних цін. Сайт Інституту обліку і фінансів

національної академії аграрних наук. – Режим доступу : <http://www.iaf.kiev.ua/actual/1712-cznova-poltika-pdprimstv-zvichajn-czni-z-1012013-r.html?start=1>.

82. Черновська К. Продаж основних засобів підприємством на єдиному податку: облік та оподаткування / К. Черновська // Інтерактивна бухгалтерія. – 2013. – 7 квітня [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.interbuh.com.ua/ua/view/newspaper/2170/5116>.

83. Щодо оподаткування деяких господарських операцій : Лист Державної податкової служби України від 05.12.2012 № 10784/0/71-12/22-1117 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://licasoft.com.ua/index.php/component/lica/?href=0&view=text&base=1&id=1251068&menu=1>.

84. Щодо оподаткування єдиним податком генпідрядних будівельних організацій : Лист Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 06.07.2001 р. № 8/4-277 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1041.5135.0>.

85. Щодо оподаткування операцій з відчуження цінних паперів : Лист ДПС України від 25 лютого 2013 року № 2801/6/15-5215 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dtk.com.ua/show/2cid010063.html#top>.

86. Щодо оподаткування операцій із безоплатної передачі об'єктів основних засобів : Лист Міністерства доходів і зборів України від 20.05.2013 р. № 2886/6/99-99-19-03-02-15 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.auditcnt.com.ua/news/view_news.php?ld=1182.

87. Щодо оподаткування операцій із безоплатної передачі основних засобів : Лист ДПС України від 24.4.2012 р. № 7234/6/15-1415 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dtk.com.ua/show/2cid09953.html#top>.

88. Щодо правомірності формування податкового кредиту платника на підставі електронної митної декларації : Лист ДПС України від 31.12.2012 р. № 8324/0/61-12/15-3115 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.visnuk.com.ua/ua/news/id/17>.

Додатки

Додаток А
Таблиця А.1

Структура складових професійних компетентностей з навчальної дисципліни " Оподаткування суб'єктів господарювання " за Національною рамкою кваліфікацій України

Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Мінімальний досвід	Знання	Вміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Макро- і мікроаспекти оподаткування суб'єктів господарювання					
Володіти основними поняттями, що використовуються при оподаткуванні суб'єктів підприємництва Розрізняти основні види господарських операцій в податковому обліку Надавати характеристику суб'єктів господарських відносин	Сутність понять, що використовуються при оподаткуванні суб'єктів підприємництва	Знання характеристик господарських рішень, основних форм суб'єктів господарських відносин згідно вітчизняного законодавства Знання основних законодавчих актів, якими регламентується питання оподаткування суб'єктів господарювання	Ідентифікувати ключові проблеми оподаткування господарських операцій	Ефективно формувати комунікаційну стратегію щодо відображення господарських операцій у податковому обліку	Відповідальність за точну ідентифікацію господарських операцій у податковому обліку підприємства
Тема 2. Оподаткування промислових підприємств					
Визначати податкові наслідки здійснення операцій промисловими підприємствами Відобразити в податковому обліку операції з основними засобами та нематеріальними активами	Характер та умови відображення господарських операцій в податковому обліку промислових підприємств	Знання основних правил та особливості визначення податкових наслідків господарських операцій промислових підприємств	Відобразити в податковому обліку операцій з основними засобами, операцій з нематеріальними активами, операцій з виплати заробітної плати	Презентувати результати визначення податкових наслідків окремих операцій промислових підприємств	Відповідальність за точність і коректність відображення в податковому обліку промислового підприємства господарських операцій

1	2	3	4	5	6
Тема 3. Механізм оподаткування торговельної діяльності.					
З'ясувати податкові наслідки здійснення операцій підприємств торговельної діяльності Відобразити в податковому обліку операції з купівлі-продажу за грошові кошти, на умовах бартеру, на умовах передоплати, товарного кредиту, торгівлі в розстрочку, експортно-імпортних операцій	Характеристика загальних умов та правил оподаткування торгових операцій за різних умов їх здійснення	Знання методичних основ оподаткування операцій з поставки товарів та послуг за різних умов платежу	Класифікувати види господарської операцій з метою визначення податкових наслідків від їх здійснення та визначити податкові зобов'язання за ними	Презентувати результати визначення податкових наслідків торгових операцій	Відповідальність за ідентифікацію торгових операцій та за точність і коректність їх відображення в податковому обліку підприємства
Тема 4. Особливості оподаткування будівельних організацій.					
Обґрунтувати податкові наслідки здійснення операцій будівельних організацій	Визначення категорії «будівельна організація» та загальні умови відображення у її податковому обліку операцій	Знання методичних основ оподаткування будівельної діяльності	Здійснювати податковий облік операцій будівельної організації	Презентувати результати визначення податкових наслідків операцій будівельної організації	Відповідальність за точність і коректність відображення в податковому обліку операцій будівельної організації
Тема 5. Специфіка оподаткування сільськогосподарських виробників					
Формулювати податкові наслідки здійснення операцій сільськогосподарських виробників	Визначення загальних умов оподаткування сільськогосподарських виробників на різних податкових режимах	Знання методичних основ оподаткування на різних податкових режимах сільськогосподарських виробників	Здійснювати податковий облік операцій сільськогосподарських виробників на різних податкових режимах. Обирати найбільш вигідний для сільськогосподарських виробників режим оподаткування	Презентувати результати визначення податкових наслідків операцій сільськогосподарських виробників	Відповідальність за точність і коректність відображення в податковому обліку операцій сільськогосподарських виробників та вибір податкового режима

Продовження додатка А
Продовження табл. А.1

1	2	3	4	5	6
Тема 6. Оподаткування туристичної діяльності.					
Визначати податкові наслідки здійснення операцій підприємств туристичної діяльності	Поняття туристичної діяльності. Визначення загальних умов оподаткування туристичної діяльності	Знання видів договорів, що регулюють надання туристичних послуг та особливості податкових наслідків угод Знання методичних основ оподаткування туристичної діяльності	Здійснювати податковий облік операцій з надання туристичних послуг	Презентувати результати визначення податкових наслідків операцій з надання туристичних послуг	Відповідальність за точність і коректність відображення в податковому обліку операцій з надання туристичних послуг
Тема 7. Справління податків і зборів фінансовими установами					
Обґрунтовувати податкові наслідки операцій фінансових установ	Поняття фінансових установ. Визначення загальних умов оподаткування фінансових операцій	Знання видів фінансових установ та основних видів фінансових операцій. Знання методичних основ оподаткування фінансових операцій	Ідентифікувати та класифікувати фінансові операції. Здійснювати податковий облік фінансових операцій	Презентувати результати визначення податкових наслідків фінансових операцій	Відповідальність за ідентифікацію фінансових операцій та за точність і коректність їх відображення в податковому обліку
Тема 8. Особливості оподаткування нерезидентів.					
Обґрунтовувати податкові наслідки здійснення операцій з нерезидентами	Визначення понять "нерезидент" та "постійне" представництво нерезидента. Визначення загальних умов оподаткування нерезидентів	Знання основних характеристик нерезидента, методичних основ оподаткування нерезидентів	Ідентифікувати нерезидентів та здійснювати податковий облік їх господарських операцій	Презентувати результати визначення податкових наслідків операцій нерезидентів	Відповідальність за ідентифікацію нерезидентів та за точність і коректність їх відображення їх операцій податковому обліку

1	2	3	4	5	6
Тема 9. Пільгове оподаткування окремих видів діяльності.					
Визначати особливості пільгового оподаткування податком на прибуток підприємств для підприємств окремих галузей Визначати особливості пільгового оподаткування ПДВ для підприємств окремих галузей Визначати особливості застосування альтернативних систем оподаткування для підприємств окремих галузей	Поняття "податкова пільга". Основи застосування податкових пільг окремими суб'єктами господарювання	Знання основних видів податкових пільг для окремих суб'єктів господарювання та основ їх застосування	Визначати можливості для застосування податкових пільг підприємствами та відображати їх застосування у податковому обліку	Презентувати результати визначення податкових наслідків операцій із застосування податкових пільг	Відповідальність за точність, правомірність і коректність застосування податкових пільг
Тема 10. Оптимізація податкових зобов'язань суб'єктів господарювання в Україні.					
Використовувати механізм пільгового оподаткування прибутку підприємств для оптимізації податкових зобов'язань платників податків Використовувати механізм податкових пільг з ПДВ для оптимізації податкових зобов'язань платників податків	Сутність та значущість категорій "податкове планування" та "оптимізація податкових зобов'язань"	Знання методичних основ податкового планування на підприємстві та мінімізації податкових зобов'язань підприємства	Здійснювати податкове планування на підприємстві з метою мінімізації податкових зобов'язань.	Презентувати результати корпоративного податкового планування	Відповідальність за точність, правомірність і коректність оптимізації податкових зобов'язань підприємств

Зміст

Вступ.....	3
1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	5
3. Програма навчальної дисципліни.....	8
4. Структура навчальної дисципліни.....	15
5. Теми та плани семінарських занять.....	17
6. Теми практичних занять.....	19
6.1. Приклади типових практичних завдань за темами.....	21
7. Самостійна робота.....	22
8. Контрольні запитання для самодіагностики.....	25
9. Індивідуально-консультативна робота.....	31
10. Методи навчання.....	32
11. Методи контролю.....	35
12. Розподіл балів, які отримують студенти.....	43
13. Рекомендована література.....	48
13.1. Основна.....	48
13.2. Додаткова.....	49
13.3. Інформаційні ресурси.....	50
Додатки.....	57

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ
ГОСПОДАРЮВАННЯ"**

**для студентів спеціальності
8.03050803 "Оподаткування"
всіх форм навчання**

Укладачі: **Назаренко** Ганна Володимирівна
Костяна Оксана Вікторівна

Відповідальний за випуск **Іванов Ю. Б.**

Редактор **Бутенко В. О.**

Коректор **Бутенко В. О.**

План 2014 р. Поз. № 32 ЕВ. Обсяг 62 стор.

Видавець і виготівник – видавництво ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, пр. Леніна, 9а

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи
Дк № 481 від 13.06.2001 р.*